

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne være sikker på, at jeg har forstået fru Annette Justs udlægning af Atlantpagten rigtigt.

Fru Annette Just mener, at hvis der bliver tale om et angreb på Tyrkiet, så skal vi hjælpe Tyrkiet. Fru Annette Just mener formentlig ikke – ligesom jeg er sikker på, at forsvarsministeren ikke mener det – at der i den nuværende situation er grund til at foretage en optrapning af krisen i Mellemøsten ved at tage militære skridt i forhold til Tyrkiet, som, så vidt jeg kan se, ikke er truet på nogen som helst måde.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det er helt korrekt, at det, jeg taler om, er et angreb på Tyrkiet eller Italien, eller hvor det nu kunne være. Men der er bare det, som man ikke må glemme, at Tyrkiets nabo faktisk er Irak, og går det galt, så tror jeg ikke på, at Irak kun vil angribe én vej. Så vil det angribe hele vejen rundt. Derfor ser jeg en vis fare dér.

På hr. Pelle Voigts spørgsmål vil jeg svare: Nej, selvfølgelig skal vi ikke optrappe en krise, overhovedet ikke, men jeg er bange for, at der vil kunne komme et angreb på Tyrkiet, og i så tilfælde er vi også med.

Jørgen Estrup (RV):

Det er som nævnt 8 måneder siden vi sidst havde forsvarsdebat her i salen. Det var i øvrigt på grundlag af en forespørgsel med stort set samme ordlyd som i dag. Dengang var omvæltningerne i Østeuropa endnu kun få måneder gamle, og der var naturligvis betydelig usikkerhed om, hvordan den sikkerhedspolitiske udvikling ville forløbe, specielt hvor hurtigt overgangen i Østeuropa til demokratisk styreform med flere partier og markedsøkonomi ville ske.

I dag kan man så konstatere, at systemskiftet er sket med utrolig hast. Nye regeringer er kommet til efter frie, demokratiske valg med flere partier, og stort set alle steder er man i fuld gang med den nødvendige, men også vanskelige og for befolkningen overordentlig byrdefulde omstilling til en kommende markedsøkonomi.

Der er al mulig grund til at støtte de østeuropæiske lande såvel politisk som økonomisk i

denne proces, og derfor er det tilfredsstillende, at der både på dansk initiativ og i EF-regi allerede er sat en lang række støtte- og udviklingsordninger i gang.

Ikke mindst på energi- og miljøområdet er der så sandelig brug for omfattende og bekostelige investeringer, der unægtelig også vil gavne dansk miljø, og som vi derfor i høj grad bør interessere os for at bidrage til.

Sikkerhedspolitisk har de forløbne måneder yderligere understreget, at Europa har taget hul på en ny æra: ensidige militære nedskæringer i Warszawapagtlandene, direkte ønsker om udtræden af Warszawapagten, i hvert fald om at stoppe det militære samarbejde, og de to Tysklands forening, ja, sågar inden for NATO.

De trusler, som dansk forsvar er indrettet på at imødegå, har således totalt ændret karakter. Ja, selv i Sverige er man i færd med at erkende, at tiden er løbet fra den hidtidige forsvarspolitik, og så begynder verden jo at bevæge sig.

Man kan vel sammenfatte ændringerne i 4 punkter, nemlig: at Warszawapagten som militær alliance er i fuldstændig opløsning, at de militære eksperter nu regner med varslingstider på måneder eller snarere år, så muligheden for et massivt overraskelsesangreb ikke længere er til stede, at de to Tysklands forening og medlemskab af NATO gør et fremskudt dansk forsvar i Slesvig-Holsten på grænsen til det tidligere DDR meningsløst, og at udviklingen af flerpartidemokrati og markedsøkonomi i vore nabolande langs Østersøen politisk og økonomisk gør dem til naturlige samarbejdspartnere. Dertil kommer, at vi i løbet af vel 14 dage står over for det første resultat af forhandlingerne om konventionel nedrustning, undertegnelsen af en CFE-aftale i Paris.

Det er baggrunden for, at jeg på Det Radikale Venstres vegne allerede i januar bad forligspartierne bag forsvarsforliget om at overveje en genforhandling, fordi forudsætningerne for forliget ikke længere holdt. Som tiden er gået, er dette blevet stadig mere klart, og derfor fulgte vi fra radikal side i august op med et 6-punkts-program til overvejelse blandt forligspartierne. Jeg skal kort nævne hovedpunkterne:

1. Iværksættelse af et analyse- og planlægningsarbejde som grundlag for de nærmeste års besparelser på forsvarsbudgettet.